

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318202742
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5318202742.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: T. X., nar. X.X.XXXX a T. X., nar. XX.XX.XXXX, t. č. obidve deti v Detskom domove, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok, obidve deti zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky - N. X., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXXX/Xa, O. a otca - D. X., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXXX, O. A. P., za účasti Detského krízového centra Náruč, Zádubnie 56, 010 03 Žilina, Detského domova, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok a prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí do starostlivosti zariadenia a určenie výživného rodičom, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č.k. 4P/37/2018-36 zo dňa 08.10.2018, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku III. m e n í tak, že matke ukladá povinnosť platiť výživné na mal. T. X., nar. XX.XX.XXXX a mal. T. X., nar. XX.XX.XXXX, na každé mal. dieťa osobitne, vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred, na účet Detského domova Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok, počnúc dňom umiestnenia mal. detí v detskom domove.

Súčasne p o u č u j e účastníkov konania o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

Vo výrokoch I. a II. z o s t á v a uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd postupom podľa § 367 ods. 1 CMP a § 366 CMP, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil Detskému krízovému centru Náruč odovzdať maloleté deti: T. X., nar. X.X.XXXX a T. X., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Detského domova, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok (výrok I.). Rodičom jednotlivo uložil povinnosť prispievať na výživu mal. T. X. v sume 60 Eur mesačne a mal. T. X. v sume 50 Eur mesačne na účet Detského domova Ružomberok, počnúc dňom umiestnenia detí do detského domova (výrok II., III.). Súčasne rozhodol o trovách konania tak, že žiaden účastník nemá právo na ich náhradu (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že ÚPSVaR Čadca (ďalej aj navrhovateľ) dňa 05.10.2018 doručil súdu prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal jeho nariadenia v rozsahu, v akom ho okresný súd pretavil do výrokovej časti napadnutého uznesenia. Navrhovateľ poukázal, že obe mal. deti boli na základe rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 16P/9/2018-80 zo dňa 23.03.2018, právoplatným 11.04.2018, ktorým bolo nariadené výchovné opatrenie, umiestnené v Detskom krízovom centre (ďalej „DKC“) Náruč za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky so zameraním na preukázanie CSA (sexuálneho zneužívania) najdlhšie na 6

mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Dňom 11.10.2018 končí výchovné opatrenie a maloleté deti by sa mali vrátiť do rodinného prostredia, pričom zo záverečnej správy zariadenia vyplýva, že tento návrat nie je v záujme maloletých detí, ich ďalšieho zdravého vývinu. Uviedol, že v priebehu tohto pobytu od 22.03.2018 do 20.08.2018, boli obe mal. deti umiestnené k profesionálnemu náhradnému rodičovi. Mal. T. vzhľadom na patologické správanie voči svojej sestre T. (agresia, fyzické a verbálne ataky) ako aj voči iným deťom a veciam (ničenie, verbálne a fyzické ataky) bol hospitalizovaný v Detskej psychiatickej nemocnici v Kremnici (od 28.05.2018 do 03.08.2018). Po návrate T. do profesionálnej rodiny sa vzťah k sestre T. nezlepšil, preto bol jeho pobyt predčasne ukončený a bol zaradený späť do skupiny DKC Náruč. Z psychologickéj správy DKC Náruč vyplýva, že T. má jednoznačne negatívny vzťah k sestre, neskryte voči sestre prejavuje silné negatívne emócie. Navrhovateľ poukázal na záver prijatý z Mimoriadneho koordinačného stretnutia konaného dňa 07.06.2018, (ktorého cieľom bolo prijatie najvhodnejšieho postupu v starostlivosti o mal. deti), že nie je v záujme mal. detí uvoľňovať ich do domáceho prostredia k matke ani na krátkodobé pobyty z dôvodu, že matka uprednostňuje syna T. pred dcérou T.. Zo správy z pobytu mal. detí v DKC Náruč zo dňa 10.09.2018 vyplynulo, že matka nedokáže reflektovať na potreby mal. T., jej vzťah k nej je veľmi chladný a odmietavý. Matka po rozvode s pomocou odborného tímu sa snažila s mal. T. nadväzovať vzťah, avšak iba na formálnej úrovni, čo bolo odborníkmi vnímané ako účelové správanie matky v snahe získať mal. T. do osobnej starostlivosti. Matka preferuje syna T., nedokáže mu zadať akúkoľvek hranicu a pri T. nežiaducom správaní mu prejavuje náklonnosť. Zo záverečnej správy z pobytu v zariadení vyplýva, že matka nedokáže zabezpečiť bezpečné prostredie pre obe deti rovnako, a preto zariadenie neodporučilo návrat mal. detí do pôvodného prostredia k matke. Navrhovateľ sledoval aj iné možnosti starostlivosti o mal. deti (náhradná osobná starostlivosť príbuzných), avšak nenašiel nikoho, kto by mal. deťom zabezpečil riadnu starostlivosť. Poznamenal, že matka dňa 13.06.2018 podala na Okresnom súde Čadca návrh na zákaz styku otca s mal. deťmi, pre nevhodné správanie otca k mal. deťom (ukazoval im obrázky nahých žien v mobile, chodil pred nimi vyzlečený, nadával jej aj deťom, pred deťmi púšťal porno), ktoré sa prejavilo neskôr u mal. detí, začalo sa u nich vyskytovať sexuálne správanie. Z poznatkov navrhovateľa vyplynulo (návšteva mal. detí v zariadení zo dňa 07.08.2018), že matka komunikuje len so synom T.. S dcérou T. nekomunikuje ani počas návštevy v zariadení ani telefonicky, neprejavuje o ňu záujem.

Zhodnotením skutočností uvedených v návrhu v spojení s predloženými správami o pobyte mal. detí v DKC Náruč a vlastným šetrením navrhovateľa v zariadení vzhľadom na účinnosť výchovného opatrenia do 11.10.2018 pri rešpektovaní záujmu mal. detí, dospel súd prvej inštancie k záveru o potrebe dočasnej úprave pomerov formou neodkladného opatrenia. Naliehavosť takejto úpravy ustálil v tom, že rodičia nedokážu obom deťom vytvoriť rovnocenné, zdravé prostredie na výchovu a život a momentálne niet inej osoby, ktorá by v tejto zložitej vzťahovej a výchovnej situácii dokázala zvládnuť výchovu a starostlivosť o deti, bez dopadu na ich zdravý vývoj. V tejto súvislosti odkázal na cit. zák. ust. §360 ods. 1, 2 CMP, §363, §366 a §367 CPM.

3. Proti tomuto uzneseniu a to do výroku o výživnom podala odvolanie matka detí a žiadala odvolací súd o oslobodenie od výživného. Uviedla, že určené výživné nemá z čoho platiť. Býva v podnájme, pracuje v Hanes Global Čadca na 5 hodín a jej zárobok je 258 Eur, ide o pohyblivú čiastku. Po prirátaní výživného na deti v sume 100 Eur, vyčíslila príjem na sumu 358 Eur mesačne. Svoje výdavky vyčíslila na sumu 575 Eur ako náklady za byt - 243 Eur, na elektrinu 42 Eur, škôlku na dve deti - 80 Eur, cestovné - 60 Eur, stravné, hygiena, oblečenie. Keďže jej výdavky prevyšujú príjem, je odkázaná na pomoc druhých ľudí.

4. Vo vyjadrení k odvolaniu otec navrhol, aby matka platila aspoň symbolické výživné, keďže sú to aj jej deti. Súčasne navrhol matke presťahovať sa z O. do C. (bližšie k zamestnaniu), čím by sa jej zvýšil príjem o cestovné a lacnejší podnájom a ušetrila by cca 130 Eur mesačne.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu okresný prokurátor s poukazom na § 366 CMP uviedol, že navrhovateľ nepredložil relevantný dôkaz o príjmových a majetkových pomeroch matky, preto súd uložil matke mal. detí platiť výživné v nevyhnutnej miere po nevyhnutnú dobu do konečného rozhodnutia vo veci samej. Po vykonaní dokazovania vo veci samej súd uloží výživné v takej výške, ktoré bude zodpovedať potrebám mal. detí, schopnostiam a možnostiam povinného. Pre vydanie neodkladného opatrenia by takéto dokazovanie presahovalo rámec zabezpečenia skutočností potrebných pre vydanie takéhoto rozhodnutia. Z uvedených dôvodov považoval odvolanie matky za nedôvodné.

6. Podané vyjadrenia k odvolaniu matky odvolací súd zaslal ostatným účastníkom na vedomie v záujme zachovania práva na spravodlivý proces.

Ďalšie vyjadrenia k odvolaniu matky neboli odvolaciemu súdu v odvolacom konaní predložené.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§362 CSP, § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d/ CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP a toto rozhodnutie vo výroku III. o vyživovacej povinnosti matky ako aj v jeho závislom výroku IV. o trovách konania v zmysle ust. § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia, súčasne výrokovú časť napadnutého uznesenia doplnil o poučenie pre účastníkov konania o možnosti podať návrh vo veci samej v zmysle §360 ods. 2 CMP a vo výrokoch I. a II. zostalo napadnuté uznesenie nedotknuté.

8. Výroky uznesenia okresného súdu, ktorým rozhodol okresný súd o odovzdaní mal. T. a mal. T. do starostlivosti detského domova a o vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom, účastníci nenapadli odvolaním. Odvolací súd tieto však preskúmal s prihliadnutím na znenie ust. § 65 a § 66 CMP a dospel k záveru, že aj v tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne, nakoľko vychádza z ust. § 367 ods. 1 CMP, § 366 CMP a § 62 ods. 1 až 3 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), zodpovedá stavu veci zistenému vykonaným osvedčovaním a zároveň rešpektuje najlepší záujem maloletých detí. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu v predmetnej časti je vecne správne, primerané charakteru rozhodnutia a povinnosti súdu prvej inštancie urýchlene vo veci rozhodnúť v záujme mal. detí (§367 ods. 3 CMP). Pre úplnosť sa žiada doplniť, že rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 8P/42/2016-88 zo dňa 29.03.2017, právoplatným 12.04.2017 bolo manželstvo rodičov mal. detí rozvedené a o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvoze bola v tomto konaní schválená rodičovská dohoda podľa ktorej mal. T. X. nar. XX.XX.XXXX, mal. T. X. nar. XX.XX.XXXX, mal. S. X., nar. XX.XX.XXXX a P. X., nar. XX.XX.XXXX boli zverené do osobnej starostlivosti a výchovy matky, bol upravený styk otca s mal. deťmi a otcovi uložená povinnosť platiť výživné na mal. T. sumu 60 Eur, mal. T. sumu 60 Eur, na mal. S. sumu 50 Eur a mal. P. sumu 50 Eur. Uvedený rozsudok bol východiskom pre stanovenie povinnosti otca platiť výživné na mal. deti dočasne umiestnené v detskom domove.

9. Treba zdôrazniť, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlejšej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

10. Matka dieťaťa napadla odvolaním uznesenie súdu prvej inštancie ohľadom výroku, ktorým jej súd uložil povinnosť platiť na výživu mal. T. sumu vo výške 60 Eur mesačne a na mal. T. sumu 50 Eur mesačne, na účet detského domova, počnúc dňom umiestnenia detí do detského domova.

11. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

12. Treba zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného.

13. V štádiu konania o nariadení neodkladného opatrenia zisťuje súd len elementárne skutočnosti, ktoré majú byť základom pre nariadenie neodkladného opatrenia. V čase rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia okresný súd nemal osvedčené aktuálne osobné, zárobkové a majetkové pomery matky mal. detí, preto výška výživného určená matke na obe maloleté deti nemôže obstať a odvolací súd vyhodnotil jej odvolanie v tomto smere ako dôvodné.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy

životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Odvolací súd si pre potreby svojho rozhodnutia na osvedčenie tvrdených pomerov matkou v podanom odvolaní zabezpečil výpis zo sociálnej poisťovne vykazujúci úhrn príjmov matky za rok 2018 pre účely sociálneho poistenia. Z poskytnutých údajov zistil, že matka je od 05.03.2018 zamestnaná v spoločnosti Hanes Global Supply Chain Slovakia, a.s. vymeriavací základ matky v rozhodnom období - v mesiacoch október, november 2018 bol vo výške 303,40 Eur a 141,77 Eur. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že matka na základe rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 8P/42/2016-88 zo dňa 29.03.2017, právoplatného 12.04.2017 má v osobnej starostlivosti mal. P. a mal. S.. Jej podstatné výdavky predstavujú náklady na bývanie, pričom výška nákladov na bývanie v roku 2017 zistená z pripojeného spisu Okresného súdu Čadca sp. zn. 8P/42/2016 bola na úrovni nákladov tvrdených v odvolaní matky. Rozsah takto osvedčených skutočností v tomto štádiu konania odôvodňuje, aby si matka plnila vyživovaciu povinnosť k mal. T. a mal. T. na každého osobitne, vo výške minimálneho zákonného výživného, t.j. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Odvolací súd presne stanovil aj splatnosť takto určeného výživného k 15. dňu kalendárneho mesiaca vopred v súlade s ust. § 76 Zákona o rodine.

16. Odvolací súd poznamenáva, že za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 93,61 Eur mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepľnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa (§ 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime). Vzhľadom na uvedené aktuálna suma minimálneho výživného je vo výške 28,08 Eur, a táto sa vždy k 1.7. každého roka mení.

17. Zákon stanovuje minimálnu výšku výživného pre každého povinného rodiča bez ohľadu na výšku jeho príjmu, majetku, teda rozhodujúcich zákonných hľadísk pre určenie výšky výživného (§ 75 Zákona o rodine). Z uvedeného dôvodu nie je akceptovateľná požiadavka matky v podanom odvolaní na oslobodenie od platenia výživného na mal. T. a mal. T..

18. S prihliadnutím na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zmenil vo výroku III. v zmysle § 388 CSP ako aj vo výroku o trovách konania ako výroku závislého. V zostávajúcej odvolaní nenapadnutej časti, vo výrokoch I., II., zostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté, pretože v tejto časti je rozhodnutie vecne správne.

19. Odvolací súd dáva do pozornosti, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol pred začatím konania vo veci samej. Pretože ide len o dočasnú úpravu pomerov a okresný súd nezačal vo veci samej konať z úradnej povinnosti, súčasťou jeho rozhodnutia je aj poučenie pre všetkých účastníkov tohto konania o možnosti podať návrh vo veci samej (§360 ods. 2 CMP).

20. Záverom odvolací súd dodáva, že konštatované závery neprejudikujú rozhodnutie vo veci samej, v ktorom súd bude vykonávať dokazovanie v širšom rozsahu v záujme zistenia rozhodných skutočností pre rozhodnutie o výchove a výžive mal. detí.

21. O trovách konania (prvoinštančného i odvolacieho) krajský súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v sporení s § 52 CMP tak, že žiaden účastník nemá nárok na náhradu trov konania.

22. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.